

Article Opinió - Ramon Orfila - “Si el Rei és irresponsable, el ‘Gobierno’ ha de ser-ho”

Quan la Corona encara no ha aixecat el cap per l'efecte dels escàndols protagonitzats pel rei emèrit i els desesperats intents per defensar-lo per part dels partits del sistema, aquesta setmana una altra gota, vessada sobre el got ben ple de la paciència dels ciutadans, amenaça de nou amb desbordar-lo.

Em refereixo a la notícia sobre el viatge de nuvis de l'actual rei, Felip VI, i la reina Leticia, l'any 2004, quan encara eren prínceps. Una notícia que, com totes les que afecten la Corona, s'ha destapat a través del rotatiu britànic ‘The Telegraph’ i no dels mitjans espanyols.

I no és gens estrany que la ciutadania se senti escandalitzada si comparem les penúries de molta gent, després d'una pandèmia que ha assolat l'economia d'Espanya i bona part del món, amb el mig milió d'euros que, aproximadament, va costar la lluna de mel del “primer soldat d'Espanya”, tal com el va qualificar el cap de l'Estat Major de Defensa, el passat mes de març.

I més encara si tenim en compte que un empresari va pagar-ne un bon percentatge i que l'aleshores rei Joan Carles en va pagar l'altra meitat. Un escàndol ètic, i una pràctica més tèrbola que una altra cosa, si tenim en compte que la Corona no hauria de rebre regals de cap empresari i si els rep, aquests regals haurien d'engreixar el patrimoni nacional i no les butxaques de ningú.

I si això es destapa quan el Congrés dels Diputats ha tornat rebutjar investigar els negocis de l'anterior rei Borbó, es pot entendre que la notícia no ompli precisament de satisfacció els monàrquics encara convençuts, que, sorprenentment, encara en queden.

Però tot i l'impacte de la notícia, les darreres setmanes el debat es manté centrat en la consagració de la impunitat reial, des del lloc on radica la representació de la sobirania popular, és a dir, el Congrés dels Diputats. Si els representants del poble, electes directament per la ciutadania, no poden ni investigar les actuacions del “primer soldat d'Espanya”, segons han decidit en votació el PSOE-PP-VOX-C's, i els tribunals tampoc no ho poden fer perquè el monarca no està sotmès a cap tipus de responsabilitat, el responsable deu ser el “Gobierno de España”, si tenim en compte el que estableix també la Constitució.

Martín Pallín, magistrat emèrit del Tribunal Suprem i jurista d'un gran prestigi, ho defineix de manera brillant, quan diu: “Nuestra Constitución de 1978 proclama que la persona del rey es inviolable y no está sujeta a responsabilidad. Sus actos estarán siempre refrendados en la forma establecida por el Gobierno o los ministros, careciendo de validez sin dicho refrendo. Parece obvio que ningún ministro puede refrendar homicidios, violaciones, fraudes o cualquier otro hecho delictivo ajeno a las funciones propias de su cargo”.

“No creo que haga falta un minucioso estudio jurídico o político para llegar a la conclusión de la imposible cobertura, con un manto de impunidad, de unos hechos que, en el caso de que resulten probados, son inequívocamente impropios de un jefe de Estado, que no tiene entre las

---

funciones propias de su cargo las de blanquear dinero o eludir el pago de impuestos”.

I Pérez Royo, catedràtic de Dret Constitucional, hi afegeix: “Los actos de un monarca están refrendados por los ministros. ¿Por qué? Porque, teóricamente, un rey no puede hacer nada. Lo que hace un rey como jefe del Estado está siempre refrendado. Por tanto, actos materialmente del gobierno que formalmente los realiza un rey. En las monarquías parlamentarias el monarca no hace más que lo que le dicta el gobierno. Los actos del rey en cuanto a jefes de Estado son actos limpios. Ahí no hay problema. El problema surge cuando Juan Carlos ha hecho por su cuenta cosas que no tienen nada que ver con la jefatura del Estado”.

Llavors, si els actes del rei han de ser refrendats pel govern per ser vàlids i, com és evident, cap ministre ni cap president del govern poden haver avalat frau com el blanqueig de diners o la fuga de capitals o l'evasió d'imposts, haurem de convenir que, en les actuacions de Joan Carles que ocupen aquestes setmanes el debat públic, o bé s'ha produït un deixament de responsabilitat dels governants o bé una extralimitació del monarca, i qualsevol de les dues coses exigeixen un aclariment que sols pot venir des del lloc on radica la representació de la ciutadania, que és el Parlament.

El doctor Joan Queralt, catedràtic de Dret, analitza així la decisió del Congrés: “No es pot controlar el poder del rei, ni quan ho és ni quan deixa de ser-ho. Interpretada la seva inviolabilitat i la seva irresponsabilitat com la interpreta el Congrés dels Diputats, s'ha creat una impunitat personal que la Constitució ni reconeix ni pot reconèixer. Fa que la governança salti pels aires”.

Per tant, o passem comptes amb la Corona, delimitant l'abast de les actuacions que l'anterior rei Borbó va dur a terme, en una clara extralimitació de les seves capacitats, o tot el sistema, nascut el 1978, trontollarà.

A l'anterior article vaig fer referència a l'operació salvar al soldat Felip' com l'única forma per salvar el rei actual i amb ell la mateixa Corona; avui hi podria afegir que sols sacrificant el rei emèrit, les actuacions del qual no tenen per a on agafar-se, podran salvar el sistema del 78.

Jo que sóc un republicà convençut, espero que la incapacitat, amplament demostrada en aquesta qüestió, dels grans partits, ens aboqui a un nou procés constituent del què neixi la III República.